

Kultura ludowa ZPK należy do regionu Ziemi Wieluńskiej. Typową wsią nadwarciańską jest Załęcze Wielkie. Do najstarszych obiektów budownictwa mieszkalnego należą nieliczne już chałupy wąskofrontowe, o dachach czterospadowych krytych słomą, zachowane w Bobrownikach, Kapitule, Załęczu Wielkim, Kamionie. Pochodzą one najczęściej z połowy XIX w. Chałupy szerokofrontowe, z dachem dwu- lub czterospadowym krytym słomą, występują jeszcze w Toporowie, Przywozie i Krzeczowie. Pochodzą one przeważnie z końca XIX w. lub początku XX w. Największy zespół stodół XIX-wiecznych zachował się w Kamionie, gdzie można również spotkać zgrupowania słomianych stert. Przetwały tu i ówdzie drewniane kalpiczki oraz 4 drewniane młyny na Warcie: w Kępowiznie, Przywozie, Łykowem i Kochlewie. Zachował się jeszcze zabytkowy, miejski układ urbanistyczny Kamiona i Parzymiechów oraz dawne układy rozłogów pól. Na terenie ZPK gwałtownie zanikają niektóre elementy kultury ludowej, np. obrzędy i zwyczaje, sztuka ludowa i tradycyjne budownictwo.

Przykładem prymitywnego budownictwa przemysłowego są wapienniki, czyli piece do wypalania wapna, reprezentujące technologię z początku XX w. Czynne wapienniki zachowały się na górach: Draby, Buki, Krzemionki i Raciszyn. Ludność zamieszkująca ZPK ma też własne legendy i podania: o skarbach zakopanych w lasach, o demonach leśnych, wodnych i polnych, a najwięcej o Górze Świętej Genowefy. W pamięci starszych ludzi odzywają się wspomnienia dawnych zdarzeń, być może praktyk kultowych na tym silnie eksponowanym pagórze, zaś powstanie wąskiej bramy skalnej pomiędzy górami Świętej Genowefy i Wapiennikami, przez którą przepływa Warta, lud przypisuje diabelskim praktykom, zmierzającym do zbudowania tamy i zatopienia wsi i Działoszyna.